

RAPORTUL DE ACTIVITATE al Întreprinderii Municipale Gospodăria Comunal Locativă Cahul pentru anul 2021

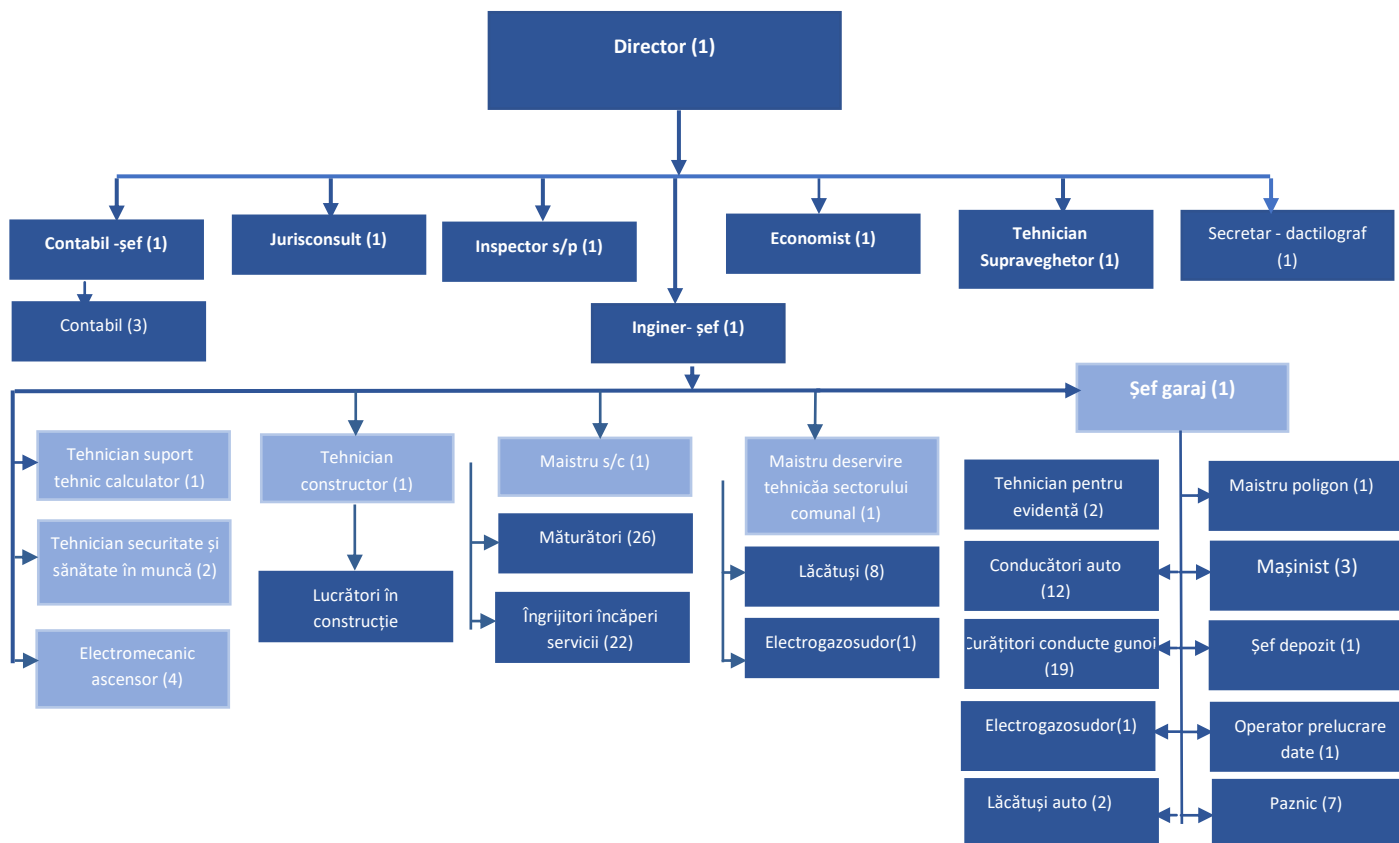
Stimați consilieri,

Necătînd la situația creată de pandemia COVID – 19, Întreprinderea Municipală Gospodăria Comunal Locativă Cahul (ÎM GCL) a activat în regim normal, cu respectarea tuturor condițiilor pentru angajații întreprinderii și locuitorii mun.Cahul, în cursul anului 2021 sau depus eforturi concrete și s-au folosit toate posibilitățile posibile, toate rezervele interioare, existente, pentru organizarea eficientă a lucrărilor la evacuarea deșeurilor din sectorul particular și comunal a mun.Cahul, servicii comunale acordate blocurilor locative din oraș cu costuri cît mai mici

Întreprinderea Municipală Gospodăria Comunal Locativă Cahul a fost înregistrată în 2001 prin Decizia Consiliului orașenesc Cahul. Întreprinderea a fost fondată cu scopul administrării fondului locativ public și privat (activitate de gospodărire a locuințelor, avînd drept obiect administrarea, închirierea, arendarea, locațiunea, repararea și reabilitarea fondului locativ public și privat, inclusiv, alocarea investițiilor în acest domeniu). Activitățile întreprinderii țin de deservirea complexă a fondului locativ, anume: evacuarea, transportarea și depozitarea deșeurilor menajere solide de pe platforme de colectare și din camerele de acumulare a deșeurilor blocurilor locative și deșeurilor lichide din fântâni de acumulare, inclusiv salubritatea spațiilor comune; deservirea sistemelor ingineresti de alimentare cu apă, sistemelor de canalizare și evacuarea apelor uzate și pluviale din fondul locativ și întreținerea ascensoarelor. Întreprinderea deține experiență în domeniu de 20 ani. Întreprinderea depune eforturi considerabile pentru efectuarea calitativa a lucrărilor cu costuri cît mai mici.

ÎM GCLC deține de Autorizația pentru emisia poluanților în atmosferă de poluare num.P-0988/2020, emisă în conformitate cu prevederile Legii nr. 1422/1997 privind protecția aerului atmosferic, eliberat 12 octombrie 2020, termenul de valabilitate 12 octombrie 2025.

În prezent, întreprinderea dispune de o organigramă, corelată cu Statele de personal în vigoare și corespunde situației de-facto în ceea ce privește relațiile de subordonare a angajaților. Lista Statelor de personal se aprobă anual de către Director.

Sectorul de gestionare a deșeurilor este bine delimitat în structura organizațională a întreprinderii. Activitățile de colectare și transport deșeuri se suprapun cu celelalte activități din cadrul departamentului curățire sanitară.

Atribuțiile aferente fiecărei poziții din cadrul organigramei sunt reglementate prin fișele de post. Conținutul fișelor de post este suficient pentru a determina domeniul de activitate a salariatului, dar după complexitate sunt diferite. Întreprinderea nu are o strategie specifică resurselor umane. Mijloacele de care dispune întreprinderea sunt limitate, iar resursele sunt îndreptate în special spre desfășurarea activităților zilnice specifice. Procesul de planificare a personalului nu este unul formalizat, dar există o experiență de estimare a necesarului de personal, în dependență de volumul de lucru efectuat în anul curent. Forme scrise de raportare sunt practicate sub note informative/explicative. Relațiile de muncă în cadrul întreprinderii se realizează în baza prevederilor legislației muncii în vigoare și contractelor individuale semnate. Comunicarea are loc prin intermediul ședințelor sau prin mijloace de telecomunicații. Săptămânal cu personalul administrativ sunt organizate ședințe de planificare și raportare a activităților curente realizate, discutate problemele existente și soluțiile posibile, monitorizarea executării indicațiilor. Ședințele de obicei sunt convocate de către manager. Procedurile de recrutare, selectare, angajare, motivare și dezvoltare a angajaților parțial sunt stipulate în documentele interne existente. Suplinirea posturilor vacante se efectuează prin diverse modalități: (i) prin intermediul Subdiviziunii teritoriale pentru Ocuparea Forței de Muncă Cahul și (ii) plasarea anunțurilor în ziarul "Cahul Expres", (iii) cererea directă a potențialilor lucrători la întreprindere și (iv) referințele angajaților, ulterior, contactați de către specialistul resurse umane. Interviuul primar de angajare este efectuat de către inginerul-șef și responsabili de sector, specialist resurse umane. În cazul angajării personalului administrativ interviuul desfășoară Directorul întreprinderii. Angajarea se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare prin încheierea contractului individual de muncă, iar candidații prezintă documentele necesare pentru angajare (art. 57, alin. 1, Codul Muncii). De asemenea la etapa de angajare se i-a cunoștință cu toate actele normative interne ale întreprinderii și instructajul introductiv în materie de protecție și igienă a muncii.

Regulamentul intern actualizat anual și aprobat de către director corespunde cadrului legal în domeniu. În cadrul întreprinderii este format comitetul sindical, iar în calitate de membri sunt toți angajații întreprinderii municipale care beneficiază de facilități stabilite în contractul colectiv de muncă. Serviciul resurse umane din cadrul întreprinderii interacționează cu organul sindical pentru soluționarea problemelor. Conflicte colective de muncă în perioada 2017-2021 nu au fost înregistrate.

Sistemul informațional. Pentru activitățile curente de evidență și control la întreprindere se utilizează sistemul 1C pentru contabilitate, iar pentru emiterea de chitanțe este utilizat un soft specializat pentru evidența facturilor adaptat necesităților contabilității. Alte sisteme informatice la întreprindere nu se utilizează. Dotarea cu echipament TIC a întreprinderii este una relativ favorabilă. Deși sunt multe ca număr (15), tehnica de calcul este depășită moral și doar 5 corespund parametrilor tehnici.

La întreprindere este implementat programul de securitate și sănătate a muncii. Salariații sunt supuși controlului medical obligatoriu la angajare și cel periodic. Personalul tehnic este asigurat cu materiale igienico-sanitare și echipamente individuale de protecție și de lucru necesare.

În an.2021 în cadrul întreprinderii activează 105 de angajați, dintre care 4 prin cumul extern. Numărul total al unităților de personal pe întreprindere se menține aproape neschimbat pe parcursul perioadei 2018-2021, înregistrând o creștere nesemnificativă de 1% față de 2017. Un număr de 24 persoane (4 femei) sau cca 23% din angajați sunt din localitățile din proxima vecinătate a orașului Cahul (s.Andrușul de Jos, s.Andrușul de Sus, s.Baurci Moldovenesc, s.Burlacu, s.Cișlița Prut, s.Cotihana, s.Crihana Veche, s.Lebedenco, s.Moscovei, s.Rumeanțev (com.Doina) și s.Zîrnești).

Distribuirea angajaților pe sectoare, 2021

Sector	Femei	Bărbați	Total	Pondere (%)
Administrativ	13	6	19	18%
Curățire sanitară	0	39	39	38%
Deservire fond locativ	18	17	35	34%
Deservire tehnică și reparație a sistemelor interne de apeduct și canalizare	0	7	7	7%
Deservire tehnică ascensoare	0	4	4	4%

Organizarea activității la întreprindere este dictată de domeniile de activitate și momentan este distribuită pe următoarele sectoare: tehnic (85 angajați) și administrativ (19 salariați).

În perioada analizată 2018-2021 au fost eliberați din funcție 141 de persoane. Cauzele încetării raporturilor de serviciu/contractelor individuale de muncă sunt bazate pe diverse motive ca:

- desfacerea contractului individual de muncă din proprie inițiativă (art. 85, al. (1) Codul Muncii) - 53%;
- expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată (art. 82, lit. f) CM) – 12%;
- concediere prin desfacerea contractului de muncă (absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive) (art. 86, alin. 1, lit. h) CM) – 19%;
- rezultatul perioadei de probă este nesatisfăcător (art. 86, alin. (1) lit. a)) – 1%;
- decesul angajatului (art. 82, lit. a)) – 1%.

În perioada de referință 12 persoane (8 femei) și-a realizat dreptul la pensie pentru limita de vârstă (art. 85, alin. (2)), iar în concediu de maternitate a plecat 1 persoană.

Cea mai mare pondere a noilor angajați a fost în anul 2017 și anul 2019 când au fost angajate 49 de persoane.

Evoluția fluctuației personalului, 2018-2021

	Femei	Bărbați	Numărul de salariați demisionați	Număr total de salariați	Rata fluctuației
2018	12	28	40	103	39%
2019	5	29	34	101	34%
2020	10	25	35	100	35%
2021	7	25	32	104	31%
Media			35	102	35%

În perioada analizată, rata medie a fluctuației este de 35% și depășește indicatorul de fluctuație critică (>25%). Astfel, rata fluctuației personalului a atins cote maxime în 2017 și a constituit 39%, fiind în descreștere. Fluctuația personalului prezintă o problemă majoră, legată de lipsa personalului pe piața forței de muncă din teritoriu și oferte de muncă mai avantajoase. Astfel, ponderea cea mai mare de persoane care pleacă este din sectorul curățire sanitară și deservirea fondului locativ. Aceasta este condiționat de faptul că salariul tarifar este mic (2100 lei), iar condițiile de muncă sunt nocive și grele.

Analiza repartizării salariaților după vârstă a arătat că ponderea majoritară este constituită de salariați din 2 grupe de vârstă – 46-60 ani (44%) și cu vârstă mai mare de 61 ani (36%, dintre

care 25 angajați sunt persoane cu statut de pensionar). Aceste 2 grupe formează împreună 80% din numărul total de salariați. Numărul angajaților tineri (până la 35 ani) este nesemnificativ și constituie doar 5%. Tinerii nu sunt cointeresați în angajarea în cadrul întreprinderii, deoarece salariul și condițiile de muncă nu sunt atractive și competitive pe piața muncii.

În cadrul întreprinderii inginerul - șef este responsabil de securitatea și sănătatea în muncă, precum și cu protecția civilă. Inginerul de protecția muncii efectuează instruirii la angajare și instruirii periodice ale personalului, în conformitate cu cerințele legislative în vigoare. Programul de instruire este bine stabilit și înregistrat în registrul de protecția și securitatea muncii.

În cadrul întreprinderii este aprobat Regulament privind modul de premiere unică a salariaților. Evidența orelor suplimentare de muncă și remunerarea lor se efectuează conform legislației în vigoare.

În cadrul întreprinderii, excepție sectorul administrativ, sunt stabilite 6 categorii de salarizare, aplicate salariaților cu achitare pe oră cu diferențiere pe domenii de activitate și complexitatea muncii. În 2021, salariu mediu pe întreprindere a constituit **4670**, salariul tarifar minim - 2100,0 lei. Pentru 80% din angajați din întreprindere salariul a fost cu cca 20-60% mai mic decât salariul mediu pe economie (6975 lei). Astfel, salariile achitate nu sunt atractive și competitive pe piața muncii.

În prezent întreprinderea asigură furnizarea serviciilor de evacuare a deșeurilor menajere în mun. Cahul (inclusiv s.Cotihana) și încă către 2 Unități Administrativ Teritoriale din raionul Cahul (ș.Crihana Veche, s.Roșu, s.Cotihana).

Întreprinderea asigură furnizarea serviciilor de evacuare a deșeurilor menajere pentru 16,753 consumatori dintre care cca 93% în mun.Cahul, 3% în s.Crihana Veche și 1% în s.Roșu.

Consumatorii serviciilor de evacuare a deșeurilor, 2021

Nr. d/o	Localitatea	Case individuale	Apartamente în blocuri de locuințe	Instituții bugetare	Agenți economici	TOTAL	(%)
1.	mun. Cahul	4283	7825	22	638	12768	95%
	mun. Cahul	3897	7757	21	636	12,311	91%
	s. Cotihana	386	68	1	2	457	3%
2.	s. Crihana Veche	20	490	1	2	513	4%
3	s. Roșu	0	185	0	3	188	1%
TOTAL		4303	8500	23	643	13469	100%
(%)		32%	63%	0,1%	4,9%	100%	

Ponderea cea mai mare a consumatorilor sunt persoanele fizice care însumează circa 96% din numărul total al consumatorilor. Cu toate acestea, persoanele juridice care constituie circa 4% din consumatori, generează aproximativ 50% din veniturile din vânzări în anul 2021 pe serviciul de evacuare a deșeurilor menajere solide.

Întreprinderea deține un **serviciu de dispecerat**, care este funcțional:

- Luni-Duminică – orar 24/24.

ÎMGCL Cahul deține o pagină web www.imgcl-cahul.md

Încheierea contractelor. Atât cu persoanele fizice cât și cu cele juridice, contractele sunt semnate în mod individual. Contractele cu consumatori din blocurile multietajate acoperă 100% din beneficiari, datorită faptului, că prestarea serviciului este efectuată de administratorul efectiv al blocurilor locative.

Prestarea serviciului de evacuare a deșeurilor. Frecvența prestării serviciilor de evacuare a deșeurilor este următoarea:

- De la abonații din blocurile multietajate – în fiecare zi cu excepția zilei de duminică;
- De la abonații din sectorul particular (la sol) – odată pe săptămână;
- De la agenții economici și instituțiile publice – la solicitare.

Facturarea serviciilor prestate. Facturile sunt distribuite de operator cu forțele proprii, prin intermediul angajaților întreprinderii. Pe lângă costurile pentru serviciul de evacuare a deșeurilor, în facturi sunt incluse și costurile pentru serviciul de întreținere a ascensoarelor și de deservire a blocului locativ. Facturile pot fi achitate la:

- băncile comerciale (unde se reține un comision de 0,72% din suma achitată);
- casieria din incinta întreprinderii;
- terminalele electronice amplasate în oraș (comision 1%).

Întreprinderea nu apelează la serviciile ÎS „Poșta Moldovei”, deoarece comisioanele percepute de filialele acesteia sunt foarte înalte (1,4 lei/faktură distribuită și 2% din suma încasată).

La moment, întreprinderea a încheiat contract cu serviciul MPay, prin intermediul căruia, consumatorii pot achita online serviciile comunale.

Pentru persoanele juridice sunt emise facturi fiscale lunar sau trimestrial în funcție de volumul de servicii prestat.

Evidența facturilor, atât pentru persoanele fizice cât și pentru persoanele juridice, se realizează prin intermediul programului 1C și unui soft specializat pentru evidența facturilor. Evidența datoriilor clienților este integrată într-un registru unic, iar întreprinderea are acces la informația actualizată, în orice moment.

ÎM GCLC, responsabilă de prestarea serviciilor publice de întreținere a fondului locativ și a spațiilor publice, desfășoară următoarele activități:

- I. Colectarea și transportarea deșeurilor menajere solide;
- II. Transportarea deșeurilor lichide din fântâni de acumulare;
- III. Administrarea depozitului de deșeuri;
- IV. Curățenie în curțile blocurilor locative;
- V. Întreținerea spațiului locativ, ce presupune reparații curente și capitale a spațiilor comune din blocurile locative, a acoperișurilor, scărilor;
- VI. Întreținerea subsolurilor (deservire tehnică și reparația sistemului de apeduct și canalizare);
- VII. Deservirea ascensoarelor.

Serviciile de colectare și transportul deșeurilor sunt prestate de către întreprindere în baza contractelor încheiate cu populația, instituțiile publice, agenții economici. De asemenea, întreprinderea este responsabilă de administrarea depozitului (gunoiștea) de acumulare și eliminare a deșeurilor prin depozitare, amplasat la distanță de 12 km de mun.Cahul. În cadrul întreprinderii de gestionarea deșeurilor este responsabil sectorul curățenie sanitară a Departamentului Tehnic.

Întreprinderea colectează deșeurile menajere de pe platforme distribuite în 3 UAT-uri deservite: (I) mun.Cahul (inclusiv s.Cotihana); (II) s.Crihana Veche; și (III) s.Roșu (sector Focșa). Conform datelor pentru anul 2021, întreprinderea are încheiate 16.118 contracte cu persoane fizice și 635 contracte cu persoane juridice.

Pentru colectarea deșeurilor sunt amenajate 39 platformele de colectare în preajma blocurilor locative unde sunt amplasate 146 de containere cu capacitatea de 1,1 m³. De asemenea sunt colectate deșeurile menajere solide de la 105 platforme unde sunt amplasate 352 de containere de la agenții economici, instituțiile de învățământ, instituțiile publice.

Pe fiecare platformă sunt amplasate de la 3- 4 până la 10-12 containere cu capacitatea de 1,1m³ pentru deșeuri. Boxă cu capacitatea de circa 1m³ pentru materiale reciclabile (plastic).

Platformele sunt distribuite în preajma blocurilor locative în mun.Cahul și în raza localităților deservite. Sectorul particular (case la sol) este dotat cu 2000 pubele de 240 l și 100 pubele de 120 l.

La data de 01.01.2021, mun.Cahul avea o populație de 36.291 de locuitori, 16.490 gospodării, iar gradul de acoperire cu servicii de evacuare a deșeurilor este de aproximativ 94%. În cazul familiilor ce locuiesc la bloc, gradul de acoperire este de 100% (11155 apartamente deservite), iar în cazul familiilor ce locuiesc în case la sol, gradul de acoperire este de 80% (4268 din 5335 gospodării particulare). Majoritatea populației beneficiază de acces facil la platforme, care sunt amplasate în adiacența spațiilor locative.

I. Evacuarea deșeurilor

Colectarea deșeurilor menajere în municipiu se efectuează prin intermediul următoarelor mijloace de transport:

1. **Ford Cargo 1826** în funcțiune din 2011, donație în cadrul unui proiect finanțat de ADR Sud prin Fondul Ecologic.
2. **MAN TGM 26.290**, în funcțiune din 2015 donație în cadrul proiectului „Îmbunătățirea managementului evacuării deșeurilor menajere solide în municipiile Vaslui Cahul”
3. **NEXT-C41R13** cu numerele de matriculare **VXT 285** în funcțiune din luna aprilie a anului 2019 procurat din sursele financiare a întreprinderii
4. Trei autospeciale **Gaz 3309** în funcțiune din 2003, 2006, donație de la USAID
5. Doua autobasculante **Gaz 5314** în funcțiune din 1987,1988.
6. Autospeciala **GAZ 52** în funcțiune din 1988, utilizata pentru colectarea deșeurilor din camerele din zona blocurilor.
7. Autobasculanta **ZIL MMZ 4554** în funcțiune 1980 utilizata pentru colectarea deșeurilor în sectorul case particulare.
8. Autospeciala **GAZ 53** în funcțiune din 1991 utilizata la evacuarea deșeurilor lichide.
9. **NEXT-C41R13** cu numerele de matriculare **IRT 814** procurat în luna martie 2020 din sursele financiare a întreprinderii
10. În cadrul proiectului [EU4Moldova: Regiuni-cheie](#) **ÎM GCL Cahul** a beneficiat de autospecială **MAZ 534025** cu numerele de matriculare **ESC 816** avînd o capacitate de 18m³.

În cadrul proiectului AO „Perspectiva” **ÎM GCL** a beneficiat și a organizat repartizarea locatarilor caselor pe pămînt a 920 pubele cu capacitatea de 120 litre.

Colectarea deșeurilor se face fie prin metoda aducerii deșeurilor menajere la un punct fix de colectare (platforma) la blocurile locative și din poartă în poartă (pentru gospodarii individuale), de unde sunt preluate de mașinile speciale și transportate la depozitul de deșeuri. Frecvența de ridicare a deșeurilor depinde de ritmul de acumulare, de statutul beneficiarului. Colectarea este organizată după grafic, după cum urmează:

- zilnic de la blocurile locative
- 1 dată pe săptămână de la casele individuale
- conform graficului sau la solicitare de la agenții economici
- la solicitare în cazul unităților de învățământ și al instituțiilor publice
- zilnic de la instituțiile medicale.

Locuitorii municipiului Cahul, s.Roșu, s.Cotihana care nu dispun de pubele, deșeurile se colectează în saci de unica folosință. Numărul de recipiente este insuficient, ce crește timpul de colectare, deoarece evacuarea deșeurilor trebuie realizată manual. Acest tip de colectare nu este doar costisitor, dar are și un impact negativ asupra mediului, cât și asupra sănătății și siguranței lucrătorilor întreprinderii.

Volumul deșeurilor evacuate variază în dependență de anotimp, fiind minim în perioada de iarnă, ridicat primăvara și mai mare toamna. Volumele de deșeuri cresc în sectoarele cu gospodarii individuale care stochează deșeuri vegetale (crengi, frunze, iarba). Volumele sunt cu aproximativ 30% mai mari în perioada de toamnă, comparativ cu volumul de deșeuri colectate și transportate iarna.

Deșeurile rezultate din construcții și demolări, pot fi evacuate în mod individual la gunoște pentru un tarif de 168,98 lei/unitatea de transport inclusiv TVA sau prin intermediul ÎM GCL, la solicitare, în baza unui tarif, după cum urmează: 123,36 lei/m³ pentru persoanele fizice de la blocuri, 90 lei/m³ pentru persoanele fizice de la case, 182,15 lei/m³ cu TVA pentru agenții economici. Tariful pentru evacuarea deșeurilor din construcții se înmulțește la coeficientul 1,5.

Colectarea deșeurilor menajere de la populație se efectuează neselectiv, astfel că deșeurile ajung pe depozit amestecate, pierzându-se potențialului lor util (hârtie, sticla, metale, materiale plastice), fiind amestecate și contaminate din punct de vedere chimic și biologic, recuperarea deșeurilor reciclabile este dificilă.

În mun.Cahul pentru o perioadă a fost aplicată colectarea selectivă pentru plastic (prin dotarea cu recipiente din plasă de metal a 23 de platforme amenajate), dar operatorul se confruntă cu probleme în pregătirea deșeurilor de plastic pentru livrare către operatori specializați în valorificarea acestora. Activitatea de colectare a plasticului era costisitoare urmare a ponderii muncii manuale, timp relativ mare pentru balotarea deșeurilor reciclabile datorită capacității reduse a utilajului de presare din dotarea întreprinderii (cca 40 kg/balot), valorificarea deșeurilor era nerentabilă deoarece piața deșeurilor reciclabile este nedezvoltată. Respectiv activitatea a fost sistată.

În general colectarea selectivă a deșeurilor și reciclarea acestora corespunde **principiilor economiei circulare**. Pe de o parte colectarea selectivă, reduce volumul de deșeuri evacuat la groapa de gunoi, iar pe de altă parte materialele reciclate pot fi utilizate în producere, astfel fiind păstrate și utilizate în economie ori ce câte ori este posibil. Totodată întreprinderea poate obține venituri din comercializarea acestora.

Cu toate că întreprinderea nu colectează selectiv deșeurile, acest domeniu de activitate reprezintă o direcție importantă pentru dezvoltarea întreprinderii, dar dependentă în mare parte de implicarea și conștientizarea populației.

Terenul pentru depozitarea deșeurilor cu suprafața de 9,1 ha este la distanța de 12 km de mun. Cahul și a fost repartizat în anul 1998. Teritoriul nu este îngrădit, nu are dispozitive de cântărire a deșeurilor, nu este racordat la sistemul de energie electrică. Paza depozitului este asigurată de către 4 persoane, care permit accesul doar a mașinilor operatorului transporturilor, care au primit acceptul de depozitare. Spre depozitare sunt acceptate deșeuri mixte menajere, deșeuri din construcții și demolări, deșeuri animaliere, deșeuri de la agenți economici. Totodată nu există un control strict al calității și cantității deșeurilor care sunt stocate. În depozitul de

deșuri au fost constatate cantități mari de deșuri textile, ușor inflamabile, provenite de la agenții economici. Accesul către depozit este asigurat pe un drum tehnologic pietruit, dar foarte deteriorat cu o lungime de aproximativ 1.2 km. Drumul de acces spre depozit și în interiorul acestuia este dificil de practicat în condiții meteorologice nefavorabile, precum ploi sau ninsori.

Eliminarea deșeurilor menajere solide se efectuează cu utilizarea unui buldozer T-170 în funcțiune din 1992, un încărcător frontal „Honomag” 44C în funcțiune din 1992, ambele procurate din sursele întreprinderii.

Procedura eliminării deșeurilor menajere a fost modificată comparativ cu anii precedenți. În prezent, după acumularea stratului de până la 30 cm, deșeurile sunt acoperite cu un strat de 20-30 cm de sol, după ce este compactat. Aceasta metoda minimizează acumularea gazelor de la descompunerea deșeurilor. Datorita acestei metode este evitată aprinderea stratului depozitat, nu fumează, nu este poluat aerul, nu mai sunt plângeri de la locuitorii satelor Lebedenco, Pelinei. Însă această procedură solicită o exploatare mai intensă a tehnicii din dotare, în special a buldozerului.

La depozitul de deșuri, care are o capacitate de 800 mii m³, exploatat din anul 1998, până la 01.01.2022 au fost depozitate 618595 mii m³ de deșuri, ce presupune valorificarea a 73% din capacitate. În perioada 2014 – 2022, volumul anual de deșuri depozitate a fost de 30 - 35 mii tone, ce presupune epuizarea capacităților de stocare în următorii 5-6 ani.

În scopul asigurării funcționalității curente a întreprinderii sunt necesare investiții imediate pentru achiziția unei autospeciale, unui buldozer pentru lucrări la depozitul de deșuri. De asemenea sunt necesare investiții pentru îmbunătățirea spațiilor de deservire a tehnicii și echipamentelor. În scopul asigurării accesului transportului specializat către depozitul de deșuri pe tot parcursul anului și în condiții meteorologice nefavorabile este necesară reparația unei porțiuni de drum de 1200 m.

Costurile estimativ al investițiilor necesare, EUR

	Echipamentul	Capacitatea	Unități	Descriere	Prețul unitar, euro	Prețul total, euro
1	Camion	18 m ³	1	Colectarea prin sistemul de aducere	130 000	130 000
2	Buldozer	-	1	Pentru compactarea deșeurilor la depozit	150 000	150 000
3	Pubele	120 l	1000	Colectare din poartă în poartă	30	30 000
4.	Reparația drumului tehnologic		1150 m	Drum de acces către depozit	35 000	35 000

Pentru diminuarea implicării angajaților întreprinderii în procesul de colectare a deșeurilor este necesar de achiziționat aproximativ 1000 de pubele cu volumul de 120 litri pentru distribuirea în sectorul de case individuale.

Contul de profit si pierderi la capitolul evacuarea si utilizarea deseurilor menajerie solide sunt prezentate in tabelul de mai jos:

n.	Indicii	Fact pe 12 luni a an.2021	Cheltuieli administrative	Cheltuieli total cu administrative
1	Venituri	4805334		4805334
2	Cheltuieli	5289843	894960	6184803
3	Rezultat	- 484509		-1379469

Așa dar supra cheltuielile la acordarea serviciilor evacuarea deșeurilor menajere solide pentru anul 2021 constituie **1379469** comparativ cu anul 2020 - **1001987 lei**. La acest indice a influențat mult mărirea salariului pentru angajații întreprinderii și scumpirile a carburanților, pieselor de schimb, lubrifianților.

Mă jos voi prezenta descifrarea cheltuielilor la evacuarea și utilizarea deșeurilor menajere solide în anul 2021 comparativ cu anul 2020 (lei):

Cheltuielile la evacuarea și utilizarea deșeurilor 2020

n	2020		2021
1	320624	uzura mijloacelor fixe	364130
2	18527	materiale	11483
3	920980	carburanți	1006337
4	123610	piese de schimb	139762
5	30481	alimentație specială	37321
6	17693	uzura obiectelor cu preț redus	339857
7	1383	procurarea anvelopelor	1913
8	53002	uzura anvelopelor	52108
9		procurarea acumulatorilor	-
10	5465	uzura acumulatorilor	4756
11	2017521	plata muncii	2199716
12	363154	fondul social	527932
13	90788	medicina asigurată	-
14	67477	energia electrică, apă, telefon	68823
15	563571	cheltuieli pe gunoște	507184
16	812787	cheltuieli general-administrative	894960

Observăm, că în 2021 sa mărit cheltuielile la plata muncii, acest fapt se datorează că an. 2021 sa mărit salariul pentru angajați, și la procurarea pieselor de schimb, sau micșorat cheltuielile la utilizarea deșeurilor la depozit.

Un factor important, care duce la cheltuieli ne planificate privind evacuarea și utilizarea deșeurilor menajere solide e acumularea deșeurilor menajere, deșeuri din construcții, crengi alte deșeuri pe lângă platformele de colectare mai ales primăvara înainte de sărbătorile de Paști, care se evacuează gratis în volum destul de îngrozitor. Instituțiile de învățământ ca sa nu plătească pentru evacuarea deșeurilor arunca după gardul instituției, ca apoi sa fie evacuate gratis de întreprindere sau de primărie. Așa dar în luna aprilie an. 2021 sau evacuat deșeuri cu 298 rute mai mult de cât în alte luni a anului, cu 2595 m³ mai mult și dacă înmulțim la 123.36 lei costul unui m³ evacuat și utilizat, avem supracheltuieli în suma de 320119.2 lei.

Pentru operativitatea procesului tehnologic, efectuarea controlului strict la folosirea combustibilului, durata opririlor, volumelor deșeurilor evacuate în conformitate cu graficul aprobat, perioada de timp folosit eficient la lucrările efectuate, la fiecare unitate de transport au fost instalate dispozitive speciale, GPS. Operatorul, colaboratorii administrației au posibilitate de a monitoriza situația reală și de a interveni cu măsuri concrete la îmbunătățirea serviciului.

Tarifele practicate de ÎMGCL Cahul sunt diferențiate pe categorii de utilizatori. Astfel principalele categorii de utilizatori sunt:

- persoanele fizice, ce locuiesc în:
 - ✓ case la sol;
 - ✓ apartamente în blocuri multietajate.
- persoanele juridice:
 - ✓ agenții economici;
 - ✓ instituțiile publice.

Tarifele în vigoare pentru serviciile de evacuare a deșeurilor sunt aprobate încă în anul 2012. Aceste tarife au următoarele valori:

Tarifele pentru serviciul de evacuare a deșeurilor, 2021

#	Categoriile de consumatori	Unitatea de măsură	În comunitățile deservite	Periodicitatea
1	Persoanele fizice (PF):			
	- în case la sol	lei/persoană/lună	15	4 ori / lună
	- în apartamente în blocuri	lei/persoană/lună	11	Fiecare zi
2	Persoanele juridice (PJ):			
	- tarif pe m ³	lei/m ³	182,15	La solicitare

Nivelul actual al tarifelor aprobate de către Consiliul Municipal Cahul este mai mic decât costurile per m³ și per tonă, suportate de către întreprindere, fapt ce nu permite dezvoltarea și extinderea serviciului de evacuare a deșeurilor.

În contextul acestei situații tarifare, apare problema indicelui de suportabilitate a populației referitoare la factura plătită pentru serviciile de evacuare a deșeurilor. În conformitate cu practica internațională, **costul lunar pe familie/gospodărie achitat pentru serviciul de evacuare a deșeurilor**, nu trebuie să depășească 1% din venitul mediu al unei familii (gospodăriei). Nivelul indicelui de suportabilitate la nivelul anului 2021 este de 0,76% pentru locuitorii în case la sol și 0,56% pentru locuitorii în blocuri multietajate. Acest nivel este un nivel rezonabil, sub nivelul de 1% considerat ca nivel standard acceptabil și astfel duce la ideea că tariful este suportabil de către clienții domestici, fapt ce ar trebui să se transpună într-un grad de colectare ridicat și indică posibilități de creștere a tarifului în perioadele viitoare.

Doresc să menționez faptul că colectarea selectivă a deșeurilor menajere solide este un factor important, care ar influența pozitiv asupra mediului, ar îmbunătăți și mai mult situația economico-financiară a întreprinderii, dar capacitățile tehnice ale întreprinderii sunt insuficiente pentru a asigura colectarea selectivă a deșeurilor, în vederea reducerii volumului de deșeuri depozitate și creșterii volumului de deșeuri reciclate. Gradul de uzură înalt al mijloacelor de transport și utilajelor, generează cheltuieli pentru deservire, reparație și crește costul serviciului prestat. Gestionarea deșeurilor în perspectivă de 4-5 ani va fi dificilă ca urmare a epuizării capacității de stocare a depozitului actual, infrastructurii insuficiente și învechite, cu impact negativ asupra mediului. Din punct de vedere comercial, întreprinderea asigură pe deplin condițiile necesare pentru toate procesele și activitățile de relaționare și interacțiune cu consumatorii. Calcularea și facturarea serviciilor pentru consumatorii casnici și persoanele juridice se face automatizat, prin intermediul unui soft contabil specializat. Se întreprind măsuri necesare pentru colectarea datoriilor restanțierilor. Nivelul de suportabilitate atât pentru locuitorii în case la sol cât și la apartamente sunt sub limita de 1%, și indică posibilități de creștere a tarifului în perioadele viitoare. Din perspectiva performanței financiare, în ultimii 3 ani analizați, întreprinderea înregistrează profit, determinat în mare parte din creșterea veniturilor din serviciile prestate. Cu toate acestea serviciul de evacuare a deșeurilor, generează pierderi, care sunt acoperite din celelalte servicii prestate. Întreprinderea deține lichidități suficiente pentru a-și onora datoriile atât pe termen lung cât și pe termen scurt, fapt demonstrat prin intermediul ratelor de lichiditate analizate. Solvabilitatea întreprinderii înregistrează valori supraunitare în creștere, fapt ce demonstrează că întreprinderea își poate achita datoriile din activele pe care le deține sau din capitalul propriu. Din punct de vedere a riscului de insolvență, operatorul se situează printre companiile în care nu există risc de faliment. Majoritatea indicatorilor analizați prezintă o situație favorabilă la întreprindere, ceea ce constituie un punct forte pentru aceasta.

II. Serviciile comunale

1. Deservirea sistemelor de alimentare cu apă, sistemelor de canalizare și evacuarea apelor uzate și pluviale din fondul locativ.

Deservirea sistemelor de alimentare cu apă, sistemelor de canalizare și evacuarea apelor uzate și pluviale din fondul locativ se efectuează de către 6 lăcătuși, maistru, șofer, 4 dispeceri care 24/24 primesc chemări la soluționarea problemelor apărute în blocurile locative a municipiului Cahul, serviciul la dispoziție are automobil de marca **UAZ 39629**, echipat cu pompa, utilaj necesar pentru evacuarea apelor reziduale, din subsolurile blocurilor locative, generator necesar pentru alimentarea cu energie electrică a utilajului necesar pentru efectuarea lucrărilor în subsolul blocurilor locative, utilaj necesar pentru desfundarea sistemelor de canalizare.

În anul 2021 au avut loc 1895 de chemări la înlăturarea avariilor legate de sistemele de apeduct și canalizare în subsolurile blocurilor locative. În conformitate cu cererile depuse de către locuitorii blocurilor locative din mun.Cahul au fost efectuate lucrări de reparații curente și capitale a sistemelor inginerești de apeduct și canalizare cu materialele locatarilor la 18 blocuri locative.

2. Reparații curente și capitale a acoperișurilor , scărilor, ușilor în subsolurile blocurilor locative, stecliirea ferestrelor în scările blocurilor locative.

Serviciul, reparații curente și capitale a acoperișurilor, scărilor, ușilor în subsoluri, stecliirea ferestrelor în scările blocurilor locative, se efectuează de către 6 muncitori și un maestru. În anul 2021 practic toate solicitările a locatarilor au fost îndeplinite. Sau efectuat reparații cosmetice la 22 scări ai blocurilor locative, la 15 blocuri locative ,pe o suprafață 1995 m² au fost reparate acoperișuri cu substanțe bituminoase, 2 - copertine.

3. Lucrări de salubritate în cartierele blocurilor locative.

Serviciul de salubritate se efectuează în cartierele a 132 de blocuri locative de către 22 matoratori, în sezonul de vară se angajează 3 muncitori sezonieri înzestrați cu mecanisme speciale pentru cosirea ierbii.

Contul de profit și pierderi la capitolul servicii comunale sunt prezentate în tabelul de mai jos:

n.	Indicii	Fact pe 12 luni a an. 2018	Cheltuieli administrative	Cheltuieli total cu administrative
1	Venituri	5167116		5167116
2	Cheltuieli	3763994	639879	4403873
3	Rezultat	+1403122		+763243

Așa dar profitul la acordarea serviciilor comunale pentru anul 2021 constituie **763243 lei**.

Mă jos voi prezenta descifrarea cheltuielilor la acordarea serviciilor comunale în anul 2021 comparativ cu anul 2019 (lei):

n	2020		2021
1	10885	uzura mijloacelor fixe	11079
2	8526	materiale	8160
3	49788	carburanți	57549
4	9612	piese de schimb	13602
5	13391	alimentație specială	11277
6	37004	uzura obiectelor cu preț redus	256120
7	-	procurarea anvelopelor	-
8	571	uzura anvelopelor	576
9	-	procurarea acumulatorilor	-
10	1059	uzura acumulatorilor	436
11	2282200	plata muncii	2497020
12	410796	fondul social	599284
13	102699	medicina asigurată	-
14	584996	cheltuieli general-administrative	639879

Efectuând analiza tabelii de mai sus și a cheltuielilor la servicii comunale pentru anii 2020 și 2021 vedem că venitul în anul 2021 s-a micșorat cu 471602 lei față de anul 2020. Cauza principală este mărirea salariului pentru muncitori.

III. Exploatarea, reparații curente și capitale a mecanismelor ascensoarelor blocurilor locative.

Întreprinderea Municipală Gospodăria Comunală Locativă Cahul gestionează 43 de ascensoare a blocurilor locative din municipiu, conform graficului se efectuează verificarea tehnică, la caz, se prelungește termenul de exploatare pentru 5 ani. Acest serviciu pentru locatari efectuează patru electro-mecanici licențiați. Total venituri pentru anul 2021 la deservirea ascensoarelor constituie **561755 lei**, și cheltuielile constituie – **638667 lei**. Mă voi opri mai amănunțit la descifrarea cheltuielilor la deservirea ascensoarelor în anul 2021 comparativ cu anul 2020 (lei):

n	2020		2021
1	1907	amortizarea cabinei	4101
2	2475	materiale	1243
3	-	carburanți	-
4	5917	piese de schimb	2197
5	219471	energia electrica	190212
6	229996	plata muncii	263802
7	41399	fondul social	63312
8	10350	medicina asigurata	-
9	108067	cheltuieli general-administrative	92798

După cum se observa pierderile la deservirea ascensoarelor în anul 2021 sunt **76912** lei comparativ cu anul 2020 – **143112** lei. La pierderi a influențat foarte mult costul la verificarea tehnică și expertiza ascensoarelor, care se efectuează în fiecare an și s-a mărit de la 800 lei în anul 2018 la 1800 lei - 2020. A influențat și mărirea salariilor angajaților în acest domeniu. Doresc să menționez că termenul limită de exploatare a ascensoarelor în municipiul Cahul a expirat și termenul de prelungire costă surse financiare enorme pînă la 5000 lei de un ascensor. Ascensoarele în blocurile locative municipiului Cahul sunt moral și fizic uzate și se necesită a fi procurate și instalate noi.

În timpul apropiat exploatarea a unor ascensoare poate fi stopată. Atrag atenția că în anul 2021 pierderile la deservirea ascensoarelor sunt cu **66200** lei mai mici de cit în anul 2020, deoarece sau micșorat cheltuielile la energia electrica cu **29259**, la piese de schimb cu **3720** lei, cheltuieli administrative generale cu **15269** s.a.

Salariizarea angajaților la întreprindere se efectuează după cum a fost menționat mai sus **salariul tarifar minim - 2100** - șoferilor, hamalilor, maturatorilor, tencuitorilor, dulgher, zugrav, învelitori cu materiale bituminoase, lăcătușilor, și administrației întreprinderii se calculează din **salariul tarifar minim - 1800**. Pentru majorarea salariului conform Hotărârii de Guvern la 2935 (salariu minimal) e necesar de-a actualiza tariful la evacuarea deșeurilor conform calculelor de la 15 lei la 30 lei pe sectorul particular și de la 11 lei la 23 sectorul comunal.

Analiza bilanțului contabil

Pe baza situațiilor primare a întreprinderii IMGCL Cahul, bilanțul contabil al întreprinderii pentru **anul 2021** este prezentat în următorul tabel:

Volumul și structura vânzărilor

Veniturile întreprinderii sunt formate din veniturile încasate din prestarea serviciilor, care sunt organizate în următoarele sectoare:

a) Sectorul curățire sanitară:

- (i) Evacuarea gunoii de la persoanele fizice (PF);
- (ii) Evacuarea gunoii de la persoanele juridice (PJ);
- (iii) Evacuarea apelor reziduale (de la PF și PJ deținătorii de fose septice individuale);
- (iv) Utilizarea gunoii.

b) Sectorul locativ comunal:

- (v) Deservirea ascensoarelor;
- (vi) Deservirea apeductelor, canalizației;
- (vii) Arenda încăperilor nelocuibile;

c) Alte venituri operaționale.

În 2021, ponderea cea mai mare a veniturilor este cea de la serviciul de deservire apeductelor și canalizației ce constituie 46% sau 4.438,7 mii MDL, urmată de veniturile de la serviciul de evacuare a gunoii de la populație – 23% sau 2.206,6 mii MDL și veniturile de la serviciul de evacuare a gunoii de la persoanele juridice – 22% sau 2.067,2 mii MDL. Veniturile din celelalte servicii prestate de către întreprinderea constituie cumulativ cca 10% sau 846,8 mii MDL. Evoluția veniturilor și structurii acestora se prezintă în tabelul de mai jos.

Evoluția structurii veniturilor operaționale 2017-2021, mii MDL

Indicator	2017		2018		2019		2020		2021	
	mii lei	(%)	mii lei	(%)	mii lei	(%)	mii lei	(%)	mii lei	(%)
a) Sectorul curățare sanitară:										
Venituri din evacuarea gunoiului de la persoane fizice	2.312,1	25%	2.233,2	23%	2206,6	23%	2.213,1	23%	2276,8	23%
Venituri din evacuarea gunoiului de la persoane juridice	1.847,2	20%	1.960,0	20%	2067,2	22%	2.164,4	22%	2413,4	24%
Venituri din evacuarea apelor reziduale	111,5	1%	98,7	1%	77,2	1%	119,1	1%	76,7	1,1%
Venituri de la utilizarea gunoiului	39,7	0%	46,1	0%	56,0	1%	46,2	0%	38,5	0,0%
Sectorul locativ comunal:										
Venituri din deservirea ascensoarelor	675,2	7%	633,1	7%	575,5	6%	595,8	6%	561,7	6%
Venituri din deservirea apeductelor, canalizației	3.995,0	43%	4.427,9	46%	4438,7	46%	4.420,3	45%	4482,4	45%
Venituri din arenda încăperilor nelocuibile	109,1	1%	111,5	1%	110,7	1%	118,0	1%	123,0	1%
Alte venituri operaționale	109,8	1%	98,8	1%	27,4	0%	82,3	1%	37,9	0%
Total venituri	9.199,7	100%	9.609,4	100%	9559,3	100%	9.759,2	100%	10010,4	100%

Analiza costurilor operaționale pe tipuri de servicii în 2021, MDL

Consumuri și Cheltuieli	Sectorul curățarea sanitară, din care:		Sectorul comunal locativ	Alte servicii	TOTAL
	Evacuarea gunoiului	Evacuarea apelor reziduale			
Salarii	2199716	269202	2233218	263802	4965938
Asigurări sociale și medicale	527932	64609	535972	63312	1191825
Benzina	1006337	124211	57549	0	1188097
Piese de schimb	139761	11056	11405	2198	164420
Amortizare	364130	37632	8978	4101	414841
Alte cheltuieli directe	350537	0	210322	569905	1130764
Cheltuieli de distribuție	9140	1828	9343	0	20311
Cheltuieli generale și administrative	880678	14282	639879	4470	1539309
Total cheltuieli din exploatare	5478231	522820	3706666	907788	10615505

Tabelul de mai jos prezintă evoluția structurii costurilor operaționale doar pentru serviciul de evacuare a gunoiului în perioada anilor 2016-2020.

Evoluția structurii costurilor operaționale pentru serviciul de evacuare a gunoiului în anii 2016-2021, MDL

Consumuri și cheltuieli	2017		2018		2019		2020		2021	
	mii lei	(%)	mii lei	(%)	mii lei	(%)	mii lei	(%)	mii lei	(%)
Salarii	1729,0	39%	1935,3	41%	2017	41%	1855,6	41%	2199,7	40%
Asigurări sociale și medicale	388,5	9%	410,3	9%	453,9	9%	334,0	7%	527,9	10%
Benzina	1017,0	23%	1029,1	22%	921,1	19%	1107,3	24%	1006,3	18%
Piese de schimb	176,8	4%	172,5	4%	123,6	3%	133,9	3%	139,8	3%
Amortizare	251,6	6%	160,2	3%	320,6	7%	206,0	5%	364,1	7%
Alte cheltuieli directe	200,5	5%	299,5	6%	195,9	4%	224,6	5%	350,6	6%
Cheltuieli de distribuție	14,7	0,3%	8,2	0,2%	7,2	0	35,4	1%	9,1	0
Cheltuieli generale și administrative	600,9	14%	662,0	14%	796,4	16%	630,2	14%	880,7	16%
Total cheltuieli din exploatare	4379,1	100%	4677,1	100%	4836,2	100%	4527,0	100%	5478,2	100%

Analiza bilanțului contabil

	2021	2020
	MDL	MDL
Active	2282402	2008651
Active nemateriale	114846	114846
Mijloace fixe	2167556	1893805
Active curente	2833237	2657151
Stocuri de mărfuri și materiale	285289	373562
Creanțe pe termen scurt	1577175	1609727
Mijloace bănești	843662	559874
Alte active curente	127111	113988
Total general - activ	5115639	4665802
Capitalul propriu	3902211	3534744
Capitalul statutar	56636	56636
Alte rezerve	195046	195046
Profit ne repartizat (pierderi) a anilor precedenți	3283062	3092618
Profit net (pierderi) a perioadei de gestiune	367467	190444
Datorii pe termen scurt	1213428	1131058
Datorii comerciale pe termen scurt	119537	109281
Datorii fata de personal privind retribuirea muncii	454109	451557
Datorii fata de personal privind alte operații	1635	1483
Datorii cu asigurările sociale	198600	194732
Datorii privind decontările cu bugetul	98072	17565
Alte datorii pe termen scurt	341475	356440
Total general - pasiv	5115639	4665802

În vederea **gestiunii problemei restanțierilor** se întreprind următoarele măsuri:

- informarea consumatorilor privind consecințele de neachitare a serviciului;
- lucru individual cu debitorii (apele telefonice);
- sistarea temporară a prestării serviciilor;
- expedierea înștiințărilor/somațiilor;
- aplicarea penalităților contractuale agenților economici;
- acțiuni în judecată;
- contractarea companiilor de colectare a datoriilor.

În vederea recuperării datoriilor, întreprinderea a contractat compania de colectare a datoriilor ÎM „Incasso” SRL. Administrația ÎM GCLC apreciază colaborarea cu compania de colectare ca una de succes, pe parcursul anului 2021 fiind încasate 560,3 mii MDL de la consumatorii restanțieri. Comisionul perceput de compania de colectare este de 10% din suma colectată. De menționat, că atragerea companiei de colectare a datoriilor duce la creșterea responsabilității beneficiarilor serviciilor prestate.

În adresa întreprinderii au parvenit de la cetățeni circa 1324 de cereri, adresări la reparații a sistemelor de apeduct și canalizare, reparații cosmetice a scârilor, reparații acoperișurilor. Toate solicitările locuitorilor or. Cahul practic au fost soluționate cu contribuția locatarilor la procurarea materialelor necesare pentru reparații, lucrările s-au efectuat din contul întreprinderii.

Administrator ÎM „GCL Cahul”

Arnaut Iurie